

Sporcular için Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeğinin Türkçe Uyarlaması (SADDÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması

The Adaptation of Coaching Behavior Scale for Sport (CBS-S) into Turkish: A Validity and Reliability Study

Araştırma Makalesi

^{1,2} Ahmet YAPAR, 'Mustafa Levent İNCE

¹ Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

² Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu

ÖZ

Bu çalışmanın amacı "Sporcular için Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeğinin" (SADDÖ; Côté, ve diğ.,1999) Türkçe uyarlamasının geçerlik ve güvenilirliğini sınamaktır. Bu amaçla SADDÖ Türkçe'ye çevrildikten sonra Ankara ilinden 14-22 yaş aralığında 171'i erkek (%57,8), 125'i kadın (%42,2) olmak üzere toplam 296 sporcuya uygulanmıştır. Katılımcıların 124'ü Basketbol (%42), 59'u Yüzme (%20), 58'i Badminton (%19) ve 55'i Atletizm (%19) branşlarındandır. Ölçek 7 alt boyut ve 47 maddeden oluşmaktadır ve 7'li Likert derecelendirme içermektedir. Ölçeğin geçerliğini belirlemek amacı ile elde edilen verilerle önce açımlayıcı faktör analizi yapılarak faktör yüklenmelerine bakılmıştır. Ardından açımlayıcı faktör analizinde belirtilen faktörlerin modele uygunluğunu test etmek üzere veriler doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Açımlayıcı faktör analizi sonuçları özgün ölçek ile tutarlılık göstererek maddeler 7 boyut altında toplanmıştır. Bu 7 faktör toplam değişkenliğin %

ABSTRACT

The aim of the study was to test the construct validity and reliability of the Turkish version of Coaching Behavior Scale for Sport (CBS-S; Côté, et al., 1999). Totally, 171 men (%57,8) and 125 women (%42,2) athletes (n=296) aged between 14-22 years old completed the Turkish version of CBS-S. Participants were from Basketball (n=124, %42), Swimming (n=59, %20), Badminton (n=58, %19) and Track and Field Athletics (n=55, %19). CBS-S includes 47 items and 7 sub-dimensions. Each item is rated in 7 point likert type scale. Exploratory factor analysis was conducted to examine the factorial validity of the scale. The findings of the exploratory factor analysis were consistent with the original scale and 7 sub-dimensions were found. Total variance was calculated as % 68.29. Confirmatory factor analysis results ($\chi^2/sd = 3.630$, NFI = 0.90, RMSEA= 0.071, CFI =0.98 and IFI = 0.92, GFI= 0.91) indicated that there was an accept-

68.29'unu açıklamaktadır. Doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına bakıldığında ($\chi^2/sd = 3.630$, NFI = 0.90, RMSEA= 0.071, CFI =0.98 ve IFI = 0.92, GFI= 0.91.) 7 faktörlü bir modelle kabul edilebilir bir uygunluk gösterdiği ortaya konmuştur. Ölçeğin 7 boyutunun Cronbach alfa değerleri .79 ile .87 arasındadır. Bu sonuçlar, Türkçe SADDÖ'nün iç tutarlık ve yapı geçerliği açısından ilgili araştırmalarda kullanılmaya uygun olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Antrenör davranışları, Faktör analizi, Geçerlik, Güvenirlik.

Key Words

Coaching behaviours, Factor analysis, Validity, Reliability

GİRİŞ

Mallet (2007) spor ortamının temel olarak antrenör, sporcu ve antrenman ortamındaki ilişkiler örüntüsünden meydana geldiğini ifade etmiştir. Bu örüntüler sosyal ve dinamik bir yapıya sahip olduğundan dolayı karmaşıktır ve anlaşılması özel bir çaba gerektirir (Mallet, 2007). Bu karmaşık yapı içerisinde antrenörler genellikle kazanılan müsabaka, madalya sayısı, üst liglere veya milli takımlara gönderilen oyuncu sayıları gibi çıktılar üzerinden değerlendirilmektedir. Birçok ulusal veya üst seviye antrenörler kazandıkları başarıya göre çeşitli kaynaklardan maddi destekler bulmakta veya görevleri bu niteliklere göre son bulmaktadır. Mallet ve Côté (2006) antrenör niteliğinin sadece başarı veya başarısızlık üzerinden belirlenmesinin etkili bir değerlendirme yöntemi olmadığını ve bu anlayışının yerini daha bütüncül yaklaşan bakış açılarına bırakmaya başladığını belirtmişlerdir (Mallet ve Cote, 2006). Antrenör, sporcu ve antrenman ortamı arasındaki karmaşık örüntüyü açıklamak için alanyazında birçok model geliştirilmiştir. Bu modeller temel alınarak yapılan çalışmalar antrenör davranışlarının sporcunun gelişimini doğrudan etkilediğini göstermektedir (Chelladurai, 1984; Côté, ve diğ., 1995; Smoll ve Smith, 1984).

Smoll ve Smith (1984) antrenörlerin antrenman sırasındaki davranışlarını gözleyerek sergilenen davranışların genç sporcular üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Çalışmanın bulgularında antrenörlerin sporcularının tutumlarına ver-

able fit index values between 7 factor model. Cronbach alpha value of the 7 dimensions of the scale were between .79 and .87. Results of the study showed that Turkish version of the CBS-S has good internal consistency and construct validity to use in related studies.

dikleri tepkilerin sporcu gelişimine önemli etkileri olduğu gözlenmiştir (Smoll ve Smith, 1984). Bu çalışmadan yola çıkarak Smith, Smoll ve Hunt (1997) tarafından geliştirilen ve özgün adı "Coaching Behavior Assessment System, (CBAS)" olan "Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Sistemi" gözlem aracı veya bu aracın türevleri ile antrenör davranışlarının sporcunun psikolojik gelişimlerine olan etkisini araştıran çalışmalar yapılmıştır (Côté, ve diğ., 1999). Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Sistemi" gözlem aracı 8 tanesi tepkisel ve 4 tanesi anlık olmak üzere toplamda 12 davranış kategorisinden oluşmaktadır. Tepkisel davranışlar antrenörlerin sporcularının yaptığı performans, hatalar, yanlışlar veya yaramazlıklar gibi kategorilerden oluşurken; anlık davranışlar ise antrenörlerin bu tutumlara karşı sergilediği ilgili veya ilgisiz davranışlardan oluşmaktadır. Bu gözlem aracı ile yapılan çalışmalarda bulgulara göre antrenör davranışlarının sporcuların özsaygı, tatmin olma durumu ve algılanan yeterlikler gibi psikolojik profilleri üzerinde etkisi olduğu saptanmıştır (Barnett, ve diğ., 1992; Smith ve diğ., 1978; Smith ve diğ., 1983). Yapılan bu araştırmaların sonuçları antrenör, sporcu ve antrenman ortamı arasındaki örüntüyü açıklamaya ışık tutmuş, antrenör ve antrenör eğitimcilerine yeni ufuklar açmıştır. Bununla beraber "Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Sistemi" antrenör davranışlarının önemli bir bölümü olan planlama, yardımcı antrenör ile

yapılan çalışmalar ve fiziksel ve zihinsel beceriler gibi boyutları belirleme konularında yetersiz kalmıştır (Côté, 1998).

Antrenörlük araştırmaları ile ilgili bilgi birikimine önemli katkıları olan bir başka çalışma ise Chelladurai'nin (1984) özgün adı "Multi-dimensional Model of Leadership" olan "Çok Boyutlu Liderlik Modelidir" (Chelladurai, 1984). Bu model üç bileşenden oluşmaktadır. Bunlar; gerçek davranışlar (actual behaviours), sporcu tarafından tercih edilen davranışlar (preferred behaviours) ve gereken/beklenen davranışlardır (required behaviours). Modele göre performans, tatmin olma gibi ürünler üç bileşen arasındaki etkileşim sonucu meydana gelmektedir. Chelladurai ve Saleh (1980) tarafından geliştirilen ve Türkçe uyarlaması Toros ve Tiryaki (2006) tarafından yapılan "Sporda Liderlik Ölçeği" (Leadership Scale for Sport) çok boyutlu liderlik modelini temel alarak, spordaki liderlik etkililiğinin üç bileşeni arasındaki ilişkiyi belirlemeyi amaçlamaktadır. Öz olarak "Sporda Liderlik Ölçeği" beş liderlik boyutundan oluşmaktadır. Bunlar; (a) antrenman ve öğretim davranışları, (b) demokratik davranışlar, (c) otokratik davranışlar, (d) sosyal destek davranışları ve (e) ödüllendirici davranışlardır. Bu boyutlar diğer alanlardaki yöneticilerin davranışlarını inceleyen halihazırdaki ölçeklerden yararlanılarak hazırlanmıştır ve ölçek spor takımlarını diğer formel organizasyonlara benzeterek, antrenörlerin de yöneticiler ile benzer konumda olduklarını varsaymaktadır. Ancak Côté, Salmela ve Russell (1995) bu yaklaşımın spor ortamı ile tam olarak uyuşmadığını ve müsabaka esnasındaki antrenör davranışları ile antrenmanlar esnasındaki antrenör davranışlarının farklılıklar göstereceğini belirtmişlerdir.

Antrenörlük üzerine yapılan araştırmaların temel sorunlarından birisi teorik olarak antrenörlerin çalışmalarını tanımlayacak kapsamlı bir yapının olmamasıdır. Smoll ve Smith (1984), Chelladurai (1984) ve Côté ve diğ., (1995) tarafından geliştirilen modeller birbirlerini desteklemelerine ve benzer boyutları içermel-

erine rağmen, antrenörlük sürecini kapsayacak bir ana hat oluşturmada yetersiz kalmaktadırlar. Côté (1998) farklı bir bakış açısı ile yaklaşarak geliştirdiği "Antrenörlük Modeli" (Coaching Model) ile bu ihtiyacı karşılamaya çalışmıştır. "Antrenörlük Modeli", antrenörlerin bütüncül bir yapı içerisinde tanımlanan görevlerini içeren tüm boyutlara cevap verebilecek bir yapı taşımaktadır.

Antrenörlük Modelinin kuramsal temelini üst düzey antrenörlerin davranışlarını Uzman Sistem Yaklaşımı (Expert System Approach) bakış açısı ile ele alınması oluşturmuştur. Uzman sistem yaklaşımına dayanarak antrenörlerle yapılan görüşmeler ve antrenör gözlemleri neticesinde antrenörlük ortamına dair yapılar kavramsallaştırma yoluna gidilmiştir. Yapılan bu görüşme ve gözlem bulguları "Gömülü teori" (Grounded Theory) yaklaşımı ile incelenmiş ve sonucunda antrenörlük sürecinin çevresel ve davranışsal öğelerden oluştuğu bulunmuştur. Antrenörlük sürecinin çevresel öğeleri; Antrenörün kişisel özellikleri, Takımın veya sporcuların kişilik özellikleri ve Antrenman ortamı (katılım veya performans) olarak belirlenirken antrenörlüğün davranışsal süreçleri Yarışma, Organizasyon, Antrenman olarak belirlenmiştir. Antrenörlük modelinin merkezinde sporcunun veya takımın potansiyelini geliştirmeyi amaçlayan antrenörün buna yönelik olarak geliştirdiği antrenman, organizasyon ve yarışma sürecindeki davranışlarının zihinsel modellemesi vardır. Bu modelleme Mageau ve Vallerand 'ın (2003) geliştirdiği Motivasyon Modeli (Motivational Model) ile tutarlı bir yapıya sahip olmasının yanında antrenör davranışlarının; antrenörün kişilik özellikleri, Sporcuların kişilik özellikleri ve antrenörlük ortamı arasındaki ilişki sonucunda ortaya çıktığını öne sürmektedir.

Bu modelden yararlanarak "Sporcular İçin Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği (SADDÖ)" [Coaching Behavior Scale for Sports (CBS-S)] geliştirilmiştir (Côté, ve diğ.,1999). SADDÖ içerisindeki maddeler, bir antrenörün; antrenman, yarışma ve organizasyon yapıları içerisinde sergiledikleri davranışlardan

çıkarımlar yaparak oluşturulmuştur (Bloom, 1996; Bloom, ve diğ., 1997; Côté, ve diğ., 1995; Gilbert ve Trudel, 1997).

Ölçek, süreç içerisinde antrenörün sorumlu olduğu; antrenman planlaması ve kondisyon gelişimi, teknik beceri öğretimi, zihinsel hazırlık, hedef belirleme, yarışma stratejisi oluşturma ve sporcu ile olan olumlu/olumsuz etkileşimi sırasındaki davranışlarının sporcular tarafından nasıl algılandığını belirlemeyi amaçlayan ifadeler içermektedir.

Ulusal alan yazında yapılan taramalar sonucunda Türkiye de bu amaca yönelik olarak geliştirilen bir ölçeğe rastlanmamıştır. Ölçeğin Türkçe formunun oluşturularak spor ortamlarındaki algılanan antrenör davranışlarının değerlendirilmesi konusunda yeni bir boyut katacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda çalışmanın amacı Côté ve arkadaşları tarafından (1999) geliştirilen ve özgün adı "Coaching Behavior Scale for Sport (CBS-S)" olan ölçeğin Türkçe'ye uyarlanmış halinin "Sporcular İçin Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği (SADDÖ)" geçerlik ve güvenirlik testlerini yaparak ülkemiz şartlarına uygunluğunu belirlemektir.

YÖNTEM

Araştırma Grubu: Çalışma örneklemini Ankara ilinden 14-22 yaşları arasında Basketbol (n=124, %42), Yüzme (n=59, %20), Badminton (n=58, %19) ve Atletizm (n=55, %19) branşlarından toplam 296 sporcu oluşturmaktadır. Katılımcıların 171'i erkek (%57,8), 125'i ise (%42,2) kadındır (Tablo 1). Yeterli katılımcı sayısının belirlenmesinde madde sayısının beş katı büyüklükte bir sayıya ulaşmak yeterli görülmüştür (Tavşancıl, 2002)

SADDÖ'nün özgün formunun faktör yapısı belirlemek için yapılan çalışma yoğunluğu kürek, atletizm ve rugby sporcuları olmak üzere yedi farklı spor dalındaki 205 sporcudan alınan bilgiler ile gerçekleştirmiştir (Côté, ve diğ.,1999). Katılımcıların yaşları ortalama 19.6 ± 4.4 olarak belirtilmiştir. Ölçeğin başka kültürlerle uyarlanması çalışmalarında da katılımcılar benzer yaş gruplarından seçilmiş ve birçok spor dalından gelen bireyler ile çalışmalar gerçekleştirilmiştir. (Baker, ve diğ., 2000; Baker, ve diğ., 2003).

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışmasında önce uygun spor dalları belirlenmiş daha sonra bu sporları yapan bireylere ulaşılmıştır. Uygun spor dalları belirlenirken seçilen spor dalının özellikleri ve disiplini göz önünde tutularak takım sporlarından Basketbol, su sporlarından Yüzme, raket sporlarından Badminton ve bireysel sporlardan da Atletizm dallarından veriler toplanmıştır.

Veri Toplama Aracı

Sporcular için Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği (SADDÖ): Veri toplama aracı olarak SADDÖ'nün Türkçe uyarlaması kullanılmıştır (Ek 1). Ölçeğin özgün hali toplamda 47 madde ve 7 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin altı alt boyutunu olumlu kişisel anlayış boyutları oluştururken bir alt boyutunu ise olumsuz kişisel anlayış boyutu oluşturmaktadır. Olumlu kişisel anlayış 1) antrenman ve kondisyon, 2) teknik beceri öğretimi, 3) zihinsel hazırlık, 4) hedef belirleme, 5) yarışma stratejileri ve 6) olumlu antrenör davranışları boyutlarını içerirken; 7) olumsuz antrenör davranışları boyutu antrenörün sporcular üzerinde yarattığı olumsuz davranışları içermektedir. Ölçek, 1 (hiçbir za-

Tablo 1. Katılımcıların Spor Dallarına Göre Dağılımları

Spor Dalları	Katılımcı Sayısı (n=296)	Yüzde (%)	Yaş Ortalaması $\pm$ Ss
Basketbol	124	42	14,2 $\pm$ 4,44
Yüzme	59	20	13,4 $\pm$ 1,01
Badminton	58	19	15,1 $\pm$ 1,21
Atletizm	55	19	16,2 $\pm$ 1,98

man) ile 7 (her zaman) arasında değişen 7'li Likert ölçek üzerinden değerlendirilmektedir.

Ölçeğin Türkçeye uyarlanması orijinal ölçeği geliştirenlerden izin alındıktan sonra, Hambleton ve Patsula (1998)'nin kültürler arası ölçek uyarlamaya ilişkin önerileriyle tutarlı olarak üç aşamada tamamlanmıştır: 1) Özgün ölçek Türkçeye, her iki dile hakim olan ve aynı zamanda test yapısı hakkında bilgisi olan iki uzman tarafından çevrilmiştir. Uzman çevirileri arasında dikkate değer farklar için tekrar görüş alınmış ve çeviri işlemleri tamamlanmıştır. Daha sonra, bu kez başka bir uzman tarafından özgün (kaynak) dile çevrilmiş ve özgün madde yapıları ile olan tutarlılıkları incelenmiştir. Yapılan incelemede, özgün ölçekteki maddeler ile Türkçeden yapılan çeviri ile elde edilen formdaki maddelerin dil denkliliğinin olduğu görülmüştür. 2) Ölçekte yer alan maddelerin anlamsal (kelimelerin anlamları), deyimisel (yaşamda kullanılan deyimlerin anlamı), deneysel (deneyimlerin varlığı ve anlamları) ve kavramsal (kavramların aynı bağlamda kullanılması) açılarından denkliliğine bakılmıştır. Bu amaçla iki alan uzmanından görüş istenmiştir. Uzman görüşleri doğrultusunda bazı maddelerin ifadelerinde düzeltmeler yapılmıştır. 3) Ölçeğin faktör yapısı, yapı geçerliliği ile ölçek puanlarının güvenilirliği ve maddelerin ayırt ediciliğini değerlendirmek amacıyla ölçek, bir grup genç sporcuya uygulanmıştır.

Verilerin Toplanması/İşlem Yolu: Ölçeğin uygulanması sürecinde öncelikle araştırmacı kulüp antrenörleri ve yöneticileri ile iletişime geçerek uygun gün ve saatleri belirlemiştir. Ölçeğin uygulanacağı bireylerden 18 yaşının altında olan kişilerin velilerinden ve antrenörlerinden izin belgesi istenmiştir. Ölçek sporculara antrenman veya yarışma dışında serbest bir zamanda araştırmacının kendisi tarafından uygulanmıştır. Ölçeğin katılımcılara uygulanması öncesinde gerekli olan katılımın gönüllü olduğu ve istenildiği zaman bırakılabileceği ile ilgili bilgilendirme yapılmış ve çalışmanın amacı açıklanarak, yalnızca gönüllü olanların çalışmaya katılmaları istenmiştir. Ölçeğin uygulanması yaklaşık olarak 10 dakika sürmüştür.

Verilerin Analizi: İstatistiksel analizler: SADDÖ'nün geçerliliğini belirlemek için faktör yapısı Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) ve Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile incelenmiştir. Açıklayıcı faktör analizi, değişkenler arasındaki ilişkilere dayalı olarak faktör yapısını keşfetmeyi amaçlar. Model-veri uyumunu inceleyen doğrulayıcı faktör analizinde ise değişkenler arasındaki ilişkiye dair kurulan hipotezler kontrol edilir (Tabachnick ve Fidell, 2001). DFA'da modelin geçerliliğini değerlendirmek için genel uyum indeksleri, karşılaştırmalı uyum indeksleri, ve mutlak uyum indeksleri kullanılmaktadır. Bunların içinde en sık kullanılan genel uyum indeksi ki-Kare Uyum Testidir (χ^2). Serbestlik derecesi de ki-kare testinde önemli bir ölçüttür ve χ^2/sd oranı modelin uyumunu değerlendirmede sıklıkla başvurulan bir indekstir. Karşılaştırmalı uyum indekslerinden; Normlaştırılmamış Uyum İndeksi (NNFI) Yaklaşık Hataların Ortalama Karekökü (RMSEA), Artırmalı uyum indeksi (IFI) ve Karşılaştırmalı İyilik Uyum İndeksi (CFI) en çok tercih edilirken, Mutlak uyum indekslerinden; İyilik Uyum İndeksi (GFI) sıklıkla tercih edilmektedir. Madde Faktör İlişkisi ise geçerliliği değerlendirilmede başvurulan önemli bir testtir. DFA ile yapılan faktör analizi işlemi elde edilen Ki-kare (χ^2) değerinin serbestlik derecesine (sd) bölünmesi ile elde edilen (χ^2/sd) oranının 5'ten küçük olması, modelin gerçek verilerle iyi uyumun bir göstergesi olarak görülebilmektedir (Sümer, 2000). RMSEA değerinin ise 0.08'den küçük olması yeterli oranda uyum gösterdiğini ifade etmektedir (Byrne, 2001; Şimşek, 2007).

Toplanan verilere geçerlik düzeyinin belirlenmesi için önce açıklayıcı faktör analizi yapılarak faktör yüklenmelerine bakılmış ardından açıklayıcı faktör analizinde belirtilen faktörlerin modele uygunluğunu test etmek üzere veriler doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmiştir. Güvenirliği değerlendirmek için Croanbach alpha katsayısı kullanılmıştır.

BULGULAR

Geçerlilik Çalışmasına İlişkin Bulgular

Açımlayıcı Faktör Analizine Yönelik Bulgular:

SADDÖ'nün faktör yapısını belirlemek amacı ile ölçekten elde edilen verilere açımlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Faktör analizi tüm veri yapıları için uygun olmayabilir. Verilerin, faktör analizi için uygunluğu Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ile bulunur. Bartlett küresellik testinin aldığı değer ve onun anlamlılığı ise; değişkenlerin birbirleri ile korelasyon gösterip göstermediklerini değerlendirir. KMO değerinin 0.60'dan yüksek, Bartlett testinin ise anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu gösterir (Büyükoztürk, 2002). SADDÖ ile elde edilen veriler analiz edildiğinde ortaya çıkan sonuçlar (KMO:0.82; X^2 :1,3324; $p < .05$), faktör analizi yapmak için örneklem büyüklüğünün yeterli ve veri dağılımının uygun olduğunu göstermektedir. Veri setine uygulanan faktör analizi sonuçları değerlendirilirken özdeğeri (eigenvalue) birin üzerinde olan faktörler anlamlı kabul edilerek dikkate alınmıştır. Veri grubuna uygulanan yığılma grafiği sonuçlarına bakıldığında faktör yüklenmelerinin özgün ölçek ile tutarlı olup 47 maddenin 7 boyut altında toplandığı görülmüştür. (Hair ve diğ., 2006; Field, 2000; Kline, 1994). Faktör analizi sonuçlarına göre madde yükleme değerleri 0.70 ile 0.85 arasında değişim göstermektedir ve bu değerlerin 0.40'dan büyük olması alan yazında yeterli sayılmaktadır (Field, 2000). Ölçek maddeleri incelendiği zaman anlamsal bir şekilde maddelerin ölçtüğü özellikler ile örtük değişkenin açıkladığı özelliğin uyumlu olduğu görülmektedir (Tablo 2).

Doğrulayıcı Faktör Analizine Yönelik Bulgular: Doğrulayıcı faktör analizinde açımlayıcı faktör analizinden elde edilen bilgilerden hareketle oluşturulan bir modelin doğrulanıp doğrulanmadığı sınınmıştır. Doğrulayıcı faktör analizinde örtük değişkenler teorik yapıyı temsil ederken, gözlenen ölçümler ise bu yapının göstergeleri olarak değerlendirilir (Jöreskog ve Sörbom, 1993). Bu bilgiler doğrultusunda Tablo 2'de görüldüğü gibi doğrulayıcı faktör analizi 7 örtük değişkenin (açımlayıcı faktör analizinde

Tablo 2. Sporcular için antrenör davranışlarını değerlendirme ölçeği faktör yüklenmeleri

	Faktör Yükleri	Özdeğer	Açıklanan Varyans
Fiziksel Antrenman ve Planlama			
M1	0,85	9,52	14,36
M2	0,83		
M3	0,81		
M4	0,84		
M5	0,82		
M6	0,79		
M7	0,80		
Teknik Beceri			
M8	0,72	7,37	12,21
M9	0,78		
M10	0,76		
M11	0,76		
M12	0,75		
M13	0,70		
M14	0,72		
M15	0,78		
Zihinsel Hazırlık			
M16	0,82	4,94	11,51
M17	0,78		
M18	0,75		
M19	0,70		
M20	0,76		
Hedef Belirleme			
M21	0,80	4,37	9,31
M22	0,76		
M23	0,78		
M24	0,72		
M25	0,71		
M26	0,79		
Yarışma Stratejisi			
M27	0,81	3,69	8,85
M28	0,82		
M29	0,79		
M30	0,77		
M31	0,72		
M32	0,76		
M33	0,81		
Olumlu Antrenör Davranışları			
M34	0,79	3,40	5,95
M35	0,78		
M36	0,81		
M37	0,77		
M38	0,80		
M39	0,79		
Olumsuz Antrenör Davranışları			
M40	0,80	3,76	6,10
M41	0,77		
M42	0,83		
M43	0,85		
M44	0,84		
M45	0,77		
M46	0,81		
M47	0,78		
Toplam Açıklanan Varyans			68,29

belirlenen yedi faktörün), 47 gözlenen değişkeni doğru bir şekilde yordayabildiğine dair bir eşitlik üzerine kurulmuştur. Doğrulayıcı faktör analizinde, yapının genel uygunluğu için model uygunluk ölçütlerinden Ki-Kare Uyum Testi 1071,60 ve istatistiksel olarak anlamlı ($p < 0,05$) bulunmuş, serbestlik derecesi ise 295 olarak hesaplanmıştır. χ^2/sd oranı ise 3.620 olarak hesaplanmıştır. Karşılaştırmalı uyum indekslerinden NFI değeri 0.90, RMSEA değeri 0.071, CFI değeri 0.98 ve IFI değeri 0.92 olarak hesaplanırken, Mutlak uyum indekslerinden; GFI değerinin 0.91 olduğu bulunmuştur. DFA sonuçları, modelin veri tarafından doğrulandığını, yani hesaplanan uyum indekslerinin yedi faktörlü model ile veri seti arasında kabul edilebilir bir uyum sergilediğini göstermiştir (Frias ve Dixon, 2005; Kline, 2005; Meydan ve Şeşen, 2011; Scherer, 1988; Ullman, 2001; Schumacker ve Lomax, 2004). (Tablo 3).

Kırk yedi maddelik ölçek için hesaplanan değişkenler arası korelasyon değerleri ve eğilimleri aşağıda gösterilmiştir. Elde edilen alt boyutlar arasındaki korelasyon değerleri kabul edilir olup Olumlu kişisel anlayış faktörleri arasındaki ilişkiler yüksek, Olumlu kişisel anlayış ile Olumsuz kişisel anlayış faktörü ile aralarında düşük veya negatif bir ilişki bulunmuştur (Tablo 4).

Güvenirlilik Çalışmasına İlişkin Bulgular:

Güvenirlilik aynı ölçümlerin aralarındaki tutarlılık olarak bilinmektedir. Alan yazında anket testlerinin iç tutarlılığını belirlemede çoğunlukla Cronbach alfa değeri ölçüt olarak alınmaktadır. SADDÖ' nün alt boyutlarının 6 tanesi olumlu antrenör davranışlarını temsil ederken bir alt

Tablo 3. Doğrulayıcı faktör analizi bulguları

	Bulgular	Referans değerler
$\chi^2(sd=295)$	1071.60	$p < .05$
χ^2/sd	3.630	* < 5.00
NNFI	0.90	* $> .90$
RMSEA	0.071	* $< .08$
IFI	0.92	* $> .90$
CFI	0.98	* $> .90$
GFI	0.91	* $> .85$
Madde faktör ilişkisi	0.51-0.85	$p < .01$

boyutu olumsuz antrenör davranışlarını temsil etmektedir. Ölçek değerlendirmesinde ilk altı alt boyut için elde edilen yüksek puanlar olumlu antrenör davranışlarının yüksek oranda sıklığını ifade ederken, son alt boyutta elde edilen düşük puanlar olumsuz antrenör davranışlarının olmayışını veya seyrekliğini ifade etmektedir. Ölçeğin alt boyutları arasında bu nedenle bir bağıdaşıklık bulunmamaktadır. Bu nedenle ölçek güvenirliliği alt boyutlara göre hesaplanmış ölçeğin geneli için bir hesaplama yapılmamıştır.

Güvenirlilik çalışmasından elde edinilen bulgulara göre Cronbach alfa değerleri Fiziksel Antrenman ve Planlama için .86, Teknik Beceri için .85, Zihinsel Hazırlık için .84, Hedef Belirleme için .87, Yarışma Stratejisi için .85, Olumlu Antrenör Davranışı için .81 ve Olumsuz Antrenör Davranışı değeri için ise .79 olarak saptanmıştır. Her bir alt boyut için hesaplanan Cronbach alfa değerlerinin .70'ten büyük olması ölçeğin Türkçe uyarlamasında yüksek iç tutarlılık; orta ve yüksek düzeyde madde ayırt ediciliğine sahip olduğunu ortaya koymaktadır. (Tabachnick, ve Fidell, 2001).

Tablo 4. SADDÖ Tanımlayıcı İstatistikleri ve Faktörler Arası İlişkiler

	M	SD	F1	F2	F3	F4	F5	F6	Alpha
Fiziksel Antrenman ve Planlama	5.24	1.12							.86
Teknik Beceri	5.69	1.11	.68						.85
Zihinsel Hazırlık	5.27	1.21	.66	.62					.84
Hedef Belirleme	5.08	1.34	.61	.66	.62				.87
Yarışma Stratejisi	5.79	.98	.57	.68	.68	.61			.85
Olumlu Antrenör Davranışı	5.18	1.14	.65	.67	.65	.58	.68		.81
Olumsuz Antrenör Davranışı	2.53	1.51	-.13	.15	.11	.05	.21	-.11	.79

Not: F1=Fiziksel antrenman ve planlama, F2= Teknik beceri, F3=Zihinsel hazırlık, F4=Hedef belirleme
F5= Yarışma stratejisi F6= Olumlu davranış, F7=Olumsuz davranış.

TARTIŞMA

Bu çalışmada özgün adı "Coaching Behavior Scale for Sports" olan Sporcular için Antrenör Davranışlarını Değerlendirme Ölçeği'nin (SADDÖ) Türkçe formunun iç tutarlık ve yapı geçerliği açısından araştırmalarda kullanılabilir düzeyde olduğu saptanmıştır.

Bulgulara göre, temel bileşenler analizinde 7 faktöre dağılan 47 maddelik SADDÖ toplam varyansın % 68.3'ünü açıklamaktadır. Açıklanan toplam varyans ilgili alanyazına göre uygundur (Scherer, 1988).

Ölçeğin doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına göre Ki-Kare Uyum Testi 1071.60 ve istatistiksel olarak anlamlı $p < .05$ bulunmuş, serbestlik derecesi ise 295 olarak hesaplanmıştır. χ^2/sd oranı ise 3.630 olarak hesaplanmıştır. Hesaplanan ki-kare değeri model ile gözlenen model arasındaki uyuşmanın iyiliğini gösterir. Serbestlik derecesi χ^2 testinde çok önemli bir ölçüttür. Çünkü serbestlik derecesinin büyük olduğu durumlarda χ^2 değeri anlamlı çıkabilmektedir (Şimşek 2007). Böyle durumlarda χ^2 nin kendisinin anlamlı olmasından daha önemli olan χ^2/sd değeri modelin uyumunu değerlendirmek için kullanılır. Buna göre χ^2 testinin 5 den küçük olması χ^2 testi anlamlı bile olsa modelin genel uyumunun kabul edilebilir olduğunu göstermektedir. SADDÖ için hesaplanan bulgularda χ^2 testi sonuçlarının anlamlı olmasına rağmen χ^2/sd değerinin kabul edilebilir olması modelin geçerliğini desteklemektedir (Meydan ve Şeşen, 2011; Sümer, 2000; Ullman, 2001). Diğer uyum indekslerinden karşılaştırmalı uyum indeksi bulguları (NFI = .90, RMSEA = .071, CFI = .98 ve IFI = .92,) ve mutlak uyum indeksi bulguları (GFI = .91) modelin kabul edilir düzeyde uyum sağladığını göstermiştir (Frias ve Dixon, 2005; Kline, 2005; Meydan ve Şeşen, 2011; Scherer, 1988; Ullman, 2001; Schumacker ve Lomax, 2004).

Ölçeğin güvenilirliği için madde analizine bağlı olarak hesaplanan Cronbach alpha iç tutarlılık katsayıları ölçeğin her bir alt boyut için kabul edilebilir düzeyde bulunmuştur (George ve Mallery, 2003; Büyüköztürk, 2007; Kalaycı, 2006; Alpar, 2001). Türkçe ölçeğin Cronbach alpha iç tutarlılık değerleri (Fiziksel Antrenman ve Plan-

lama = .86, Teknik Beceri = .85, Zihinsel Hazırlık = .84, Hedef Belirleme = .87, Yarışma Stratejisi = .85, Olumlu Antrenör Davranışı = .81 ve Olumsuz Antrenör Davranışı = .79) olarak hesaplanmıştır. Bu bulgular ölçeğin İngilizce özgün formunun geliştirildiği Kuzey Amerika örneklemindeki bulgularla tutarlık göstermektedir (Côté ve diğ., 1999).

SONUÇ

Bu bulgular, Türkçe SADDÖ ölçeğinin sporcuların antrenörlerini 1) fiziksel antrenman ve planlama, 2) teknik beceriler, 3) zihinsel hazırlık, 4) hedef belirleme, 5) yarışma stratejisi, 6) olumlu antrenör davranışı ve 7) olumsuz antrenör davranışı boyutlarında nasıl algıladıklarının incelenmesine katkı sunabileceğini göstermektedir. Ülkemizdeki sporcuların antrenörlerinin davranışlarını nasıl algıladıklarının belirlenmesi, antrenörlere hazırlanan mesleki gelişim programlarında dikkat edilmesi gereken unsurların tespitine katkıda bulunacaktır.

Ölçeğin yakın zamanda farklı ülke ve kültürlerde uyarlama çalışmaları yapılmıştır. Carlston ve Lundqvist (2014) ölçeğin İsveç kültüründe uyarlamasını yaparlarken, Koh, Kawabata ve Mallet (2014) Singapur kültürüne uyarlama çalışmalarını yapışlardır. Carlston ve Lundqvist çalışmalarında teknik beceri, zihinsel hazırlık ve yarışma stratejisi konularında ölçeğin güçlü olduğunu belirtmişlerdir. Koh, Kawabata ve Mallet'in bulgularının da Singapur örneklemini için ölçeğin 7 boyutlu özgün formu ile tutarlı bir yapıda olduğunu göstermiştir. Bu çalışma verilerini değerlendirirken, ölçeğin Ankara ilindeki 14-22 yaşları arasında sporculara uygulandığı ve bu örnekleme yer alan sporcuların değerlendirmeleri olduğu dikkate alınmalıdır. Daha küçük veya daha büyük yaşlardaki ve farklı illerdeki sporcular için ölçeğin geçerlik ve güvenilirlik için yeniden incelenmesinde fayda vardır.

Yazışma Adresi (Corresponding Address):

Araştırma Görevlisi Ahmet YAPAR

ODTÜ Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Bölümü

yapara@gmail.com

Telefon: (0312) 210 4023

Faks: (312) 2107968

KAYNAKLAR

1. **Alpar R.** (2001). *Spor Bilimlerinde Uygulamalı İstatistik*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
2. **Baker J, Côté J, Hawes R.** (2000) The Relationship Between Coaching Behaviors and Sport Anxiety in Athletes, *Journal of Science and Medicine in Sport*, , 3(2), 110-119.
3. **Baker J, Yardley J, Côté J,** (2003) Coach Behaviors and Athlete Satisfaction in Team and Individual Sports, *International Journal of Sport Psychology*, , 34(3), 226-239.
4. **Barnett NP, Smoll FL, Smith RE.** (1992). Effects of enhancing coach-athlete relationships on youth sport attrition. *The Sport Psychologist*, 6, 111-127.
5. **Bloom GA.** (1996) Competition: Preparing for and operating in competition In J. H. Salmela (Ed.) *Great Job Coach!* (pp.139-178). Ottawa: Potentium.
6. **Bloom GA, Durant Bush N, Salmela JH.** (1997). Pre- and Post- Competition Routine of Expert Coaches of team sports. *The Sport Psychologist*, 11(2), 127-141.
7. **Büyüköztürk Ş.** (2007), *Sosyal Bilimler için Veri Analizi El Kitabı*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
8. **Byrne BM.** (2001), *Structural Equation Modeling with AMOS: Basic Concepts, Applications, and Programming* Mahwah, NJ: LEA, London.
9. **Carlsson A, Lundqvist C.** (2015). The Coaching Behavior Scale for Sport (CBSS): A psychometric evaluation of the Swedish version. *Scandinavian journal of medicine & science in sports*. doi: 10.1111/sms.12359
10. **Chelladurai P.** (1984) Leadership in Sport. In J.M. Silva, R.S. Weinberg (Eds.) *Psychological Foundations of Sport* s. 329-339 Champaign, IL; Human Knetics.
11. **Chelladurai P, Saleh SD.** (1980). Dimensions of leader behavior in sports: development of a leadership scale. *Journal of Sport Psychology*, 2, 34-45.
12. **Côté J.** (1998) Coaching research and intervention. An introduction to the special issue *Avante*,4(3),1-15
13. **Côté J., Yardley, J., Hay, J., Sedgwick, W., Baker, J.** (1999). An exploratory examination of the Coaching Behaviour Scale for Sport. *Avante*, 5, 82-92.
14. **Côté J, Salmela JH, Russell SJ.** (1995) The Knowledge of High performance Gynastic Coaches: Competetion and Training Considerations. *The Sport Psychologist*, 9, 76-95.
15. **Côté J, Salmela JH, Trudel P, Baria A, Russell SJ.** (1995). The coaching model: A grounded assessment of expertise gymnastic coaches' knowledge. *Journal of Sport & Exercise Psychology*, 17, 1-17.
16. **Field A.** (2000). *Discovering Statistics Using SPSS: Advanced Techniques for the Beginner*. London: Sage
17. **Frias CM, Dixon RA.** (2005). Confirmatory factor structure and measurement invariance of the Emory compensation questionnaire. *Psychological Assessment*, 17, 168-178.
18. **George D, Mallery P.** (2003). *SPSS for Windows step by step: A simple guide and reference. 11.0 update* (4th Edition) Boston: Allyn & Bacon.
19. **Gilbert W, Trudel P.** (1997) A Case Study of Elitie Team Sport Coaching. *Paper presented at the meeting of the Asociation for the advancement of applied Sport Psychology*. San Diego, USA.
20. **Hair J, Black B, Babin B, Anderson R, Tathan R.** (2006). *Multivariate Data Analysis* (6^{nci} Edition) New York: Prentice Hall.
21. **Hambleton RK, Patsula L.** (1998). Adapting tests for use in multiple languages and cultures. *Social Indicators Research*, 45, 153-171.
22. **Jöreskog K, Sörbom D.** (1993) *Lisrel 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. USA: Scientific Software International.
23. **Kalaycı Ş.** (2006). *Faktör Analizi. SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri*. (Ş Kalaycı, Ed.), Ankara: Asil Yayın Dağıtım
24. **Kline P.** (1994) *An Easy Guide To Factor Analysis*. London: Routledge.
25. **Kline RB.** (2005). *Principles and Practice of Structural Equation Modeling* (2nd Edition) New York: Guilford Press.
26. **Koh KT, Kawabata M, Mallett CJ.** (2014). The Coaching Behavior Scale for Sport: Factor Structure Examination for Singaporean Youth Athletes. *International Journal of Sports Science and Coaching*, 9(6), 1311-1324.
27. **Mallett C, Côté J.** (2006). Beyond winning and losing: Guidelines for evaluating high performance coaches. *The Sport Psychologist*, 20, 213-218
28. **Mallett CJ.** (2007). Modelling the Complexity of the coaching process: A Commentary. *International Journal of Sport Science and Coaching*. 2 (4): 407-409
29. **Meydan CH, Şeşen H.** (2011). *Yapısal eşitlik modellemesi AMOS uygulamaları*. Ankara: Detay Yayıncılık.
30. **Scherer RF.** (1988). Dimensionality of coping: Factor stability using the ways of coping questionnaire. *Psychological Report*, 62, 76-77.
31. **Schumacker RE, Lomax RG.** (2004). *A Beginner's Guide to Structural Equation Modeling*, (2nd Edition) New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers, .
32. **Smith RE, Smoll FL, Hunt EB.** (1977). A system for the behavioral assessment of athletic coaches. *Research Quarterly*, 48, 401-407.
33. **Smith RE, Smoll FL, Curtis B.** (1978). *Coaching behaviors in Little League Baseball*. In *F.L. Smoll & R.E. Smith (Eds.)*, Psychological perspectives in youth sports s. 173-201. Washington, DC: Hemisphere
34. **Smith RE, Zane NWS, Smoll FL, Coppel DB.** (1983). Behavioral assessment in youth sports: Coaching behaviors and children's attitudes. *Medicine and Science in Sports and Exercise*, 15, 208-214.
35. **Smoll FL, Smith RE.** (1984). Leadership research in youth sports. In J. M. Silva III & R. S. Weinberg (Eds.), *Psychological foundations of sport* s.371-386. Champaign, IL: Human Kinetics
36. **Sümer N.** (2000). Yapısal Eşitlik Modelleri: Temel Kavramlar ve Örnek Uygulamalar. *Türk Psikoloji Yazıları*, 3, (6) 49-74.
37. **Şimşek, Ö. F.** (2007). *Yapısal eşitlik modellemesine giriş: Temel ilkeler ve LISREL uygulamaları*. Ankara: Ekinoks Yayıncılık.
38. **Tabachnick BG, Fidell LS.** (2001). *Using multivariate statistics* (4th Edition). Boston: Allyn and Bacon.
39. **Tavşancıl, E.** (2002). *Tutumların ölçülmesi ve spss ile veri analizi*, Ankara: Nobel Yayıncılık.
40. **Toros T, Tiryaki Ş.** (2006). Sporda Liderlik Ölçeği'nin Futbolcuların Antrenör Davranışlarını Algılaması Versiyonunun Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması: *9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongre Kitabı*, Muğla, 1320-1322.
41. **Ullman, J.B.** (2001). Using Multivariate Statistics. (Tabachnick and Fidell Ed.) *Structural Equation Modeling*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.

EK-1. SPORCULAR İÇİN ANTRENÖR DAVRANIŞLARINI DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ**(Hiçbir Zaman) (Nadiren) (Her Zaman) 1-----2-----3-----4-----5-----6-----7**

Antrenman ve kondisyonumdan sorumlu olan antrenörüm,							
1. Kendimi güvende hissedeceğim bir antrenman programı sunar.	1	2	3	4	5	6	7
2. Bana fiziksel zorlayıcılığı olan antrenman programları sunar.	1	2	3	4	5	6	7
3. Bana ayrıntılı bir antrenman programı sunar	1	2	3	4	5	6	7
4. Bana fiziksel hazırlığım için bir plan sunar.	1	2	3	4	5	6	7
5. İmkân ve malzemelerin hazır olduğundan emindir.	1	2	3	4	5	6	7
6. Bana içerikli antrenmanlar sağlar	1	2	3	4	5	6	7
7. Bana yıllık antrenman programları sunar.	1	2	3	4	5	6	7
Teknik becerilerimden sorumlu olan antrenörüm ,							
8. Çalışırken bana tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
9. Teknik hataları düzeltmek için belli geribildirimlerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
10. Tekniğimi düzeltmek için beni destekler.	1	2	3	4	5	6	7
11. Tekniğimi geliştirici ipuçları verir.	1	2	3	4	5	6	7
12. Becerinin nasıl yapıldığını göstermek için görsel örnekler verir.	1	2	3	4	5	6	7
13. Becerinin nasıl yapıldığını anlatmak için sözel örnekler kullanır.	1	2	3	4	5	6	7
14. Bana öğretilen teknik ve stratejiyi anladığımdan emin olur.	1	2	3	4	5	6	7
15. Bana anlık geribildirimlerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
Zihinsel hazırlığımdan sorumlu olan antrenörüm,							
16. Baskı altında nasıl davranmam gerektiğine dair tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
17. Zihinsel olarak nasıl güçlü olacağıma dair tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
18. Yeteneklerim konusunda nasıl güven duymam gerektiğine dair tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
19. Kendim hakkında nasıl pozitif olmam gerektiğine dair tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
20. Nasıl odaklanmam gerektiğine dair tavsiyelerde bulunur.	1	2	3	4	5	6	7
Hedef belirlememden sorumlu olan antrenörüm,							
21. Hedeflerime ulaşmak için stratejileri belirlememe yardım eder.	1	2	3	4	5	6	7
22. Hedeflerime ulaşırken gelişmemi değerlendirir.	1	2	3	4	5	6	7
23. Kısa vadeli hedefler koymama yardımcı olur.	1	2	3	4	5	6	7
24. Hedeflerime ulaşmak için belli tarihler belirlememe yardımcı olur.	1	2	3	4	5	6	7
25. Uzun vadeli hedefler koymama yardım eder.	1	2	3	4	5	6	7
26. Hedeflerime ulaşmak için bana destek verir.	1	2	3	4	5	6	7
Yarışma stratejilerim için sorumlu olan antrenörüm,							
27. Hazırlanma sürecinde daha iyi yapabilmem için odaklanmama yardım eder	1	2	3	4	5	6	7
28. Beni müsabakalarda karşılaşacağım değişik durumlar için hazırlar.	1	2	3	4	5	6	7
29. Müsabakalarda odaklanmamı sağlar.	1	2	3	4	5	6	7
30. Müsabakalarda tutarlı bir yapı gösterir.	1	2	3	4	5	6	7
31. Müsabakalarda karşılaşabileceğim problemlerle ilgilenir.	1	2	3	4	5	6	7
32. Müsabakalar sırasında yeteneklerime güven duyar.	1	2	3	4	5	6	7
33. İmkân ve malzemelerin müsabakalar için hazır olduğundan emin olur.	1	2	3	4	5	6	7
Baş antrenörüm,							
34. Bana birey olarak anlayış gösterir.	1	2	3	4	5	6	7
35. İyi bir dinleyicidir.	1	2	3	4	5	6	7
36. Olabilecek kişisel problemlerimde kolaylıkla ulaşılabilir.	1	2	3	4	5	6	7
37. Hayatımın sporcu olmayan yönü hakkında düşünceli davranır.	1	2	3	4	5	6	7
38. Kişisel problemlerimde güvенеbileceğim birisidir.	1	2	3	4	5	6	7
39. Kişisel hayatımla ilgili mahremiyeti korur.	1	2	3	4	5	6	7
40. Korkuyu bir antrenörlük metodu olarak kullanır.	1	2	3	4	5	6	7
41. Kızgın olduğu zaman bana bağıırır.	1	2	3	4	5	6	7
42. Fikirlerimi göz ardı eder.	1	2	3	4	5	6	7
43. Diğer sporculara karşı ayrımcılık yapar.	1	2	3	4	5	6	7
44. Beni fiziksel olarak korkutur.	1	2	3	4	5	6	7
45. Ayrımcılık yapar, iltimas geçer.	1	2	3	4	5	6	7
46. Üzücü bulduğum konularda bana kişisel yorumlar yapar.	1	2	3	4	5	6	7
47. İyi sporculara daha çok vakit harcar.	1	2	3	4	5	6	7